Poštarina plaćena u gotovom.

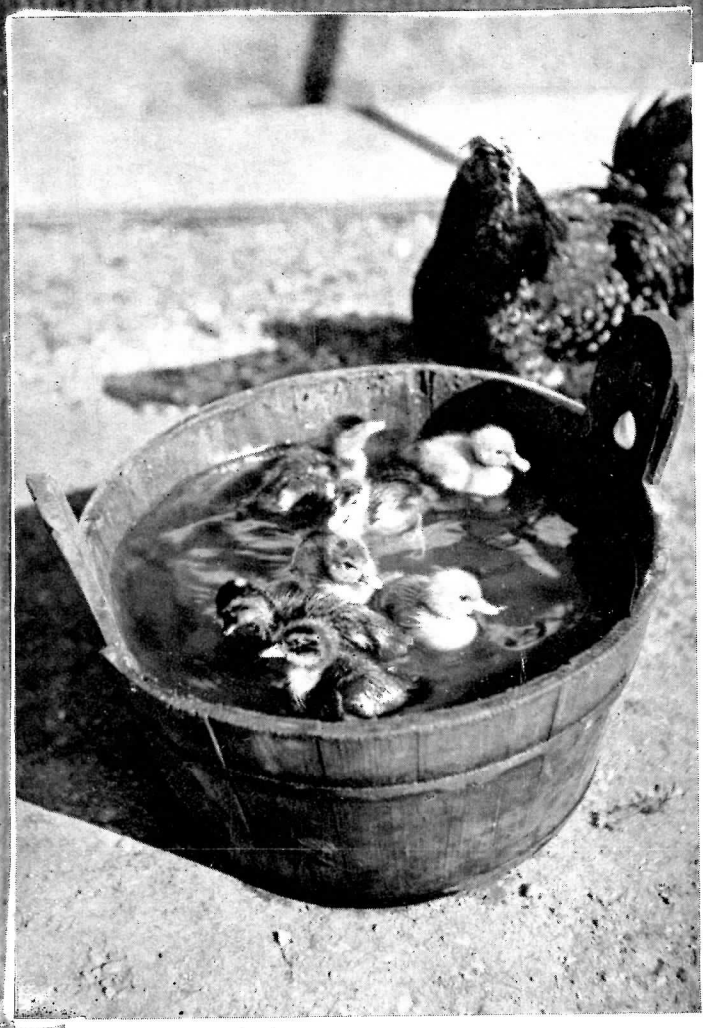

FOTO REVIJA

·MJESEČNIK·ZA SVE·GRANE·FOTOGRAFIJE·

Kocjancic

ZAGREB - MAJ 1933 - BR. 5

2708S

Snimaj i radi

sa Agfa

Agfa Foto, Juganil k. d.
Zagreb, Svačićev trg broj 6

Агфа Фото, Југанил к. д.
Београд, Краљев трг 5

aparatima, filmovima
pločama i papirima

Rolleiflex

Fotografiranje Rolleiflexom automatsko je fotografiranje sa 100%-tnom sigurnošću!

Najmanji potrošak materijala, savršene slike bez povećavanja

Sve ostalo opširno u luksusnoj brošuri broj 9

FRANKE & HEIDECKE
BRAUNSCHWEIG

Dobije se u Foto-trgovinama

Cijena Din 6-.

Foto Revija

SLUŽBENO GLASILO: FOTOKLUBA - ZAGREB, LJUBLJANA I LITIJA, FOTOSEKCIJE H. P. D. U ZAGREBU, IVANCU, SUŠAKU, I T. D.

Pretplate za ½ godine Din 30·—, za 1 godinu Din 60·— šalju se na čekovni račun kod poštanske štadionice Zagreb broj 37565. — Stručni članci, slike i t. d. šalju se na urednika: Franjo Ernst, Zagreb, Draškovićeva ulica broj 58. II. kat. Nakladnik i vlasnik: konzorcij „Fotorevija" Dalmatinska ulica 6, prizemno

1933 MAJ BROJ 5

„KUPUJMO ROBU DOMAĆE PROIZVODNJE!"

Pod ovim geslom bit će doskora priređena zanatska izložba Saveza hrvatskih obrtnika u Zagrebu. Svakom je jasna važnost ove priredbe, a mi bi htjeli ovom zgodom da kažemo s naše strane nekoliko riječi. Na žalost nismo danas u stanju priopćiti ni jednu tvrtku, koja bi se bavila kod nas proizvodnjom potrepština za fotografiju, a to ne bi bila baš nemoguća stvar. Pogledajmo u prijateljsku nam zemlju Čehoslovačku! Tamo se u mnogo tvornica proizvađaju vrlo savremeni aparati, stativi, aparati za povećavanje, fotografski filmovi, ploče i papiri, te kemikalije. Bilo bi vrlo na mjestu, da se što više orientiramo bar ovim smjerom kupovnog tržišta. A s vremenom doći ćemo ovim putem i do vlastite proizvodnje.

No nešto ipak imamo domaćeg. A to su novine. Postoje pored naših novina još nekoliko sličnih časopisa. Kolikogod je hvalevrijedan interes, koji se baš ispoljio prema našoj »FOTO REVIJI«, toliko treba da osuđujemo one, koji još uvijek misle, da su strani časopisi fotografske struke pobrali sve znanje i da naš »domaći list ne valja«. Ovako, gospodo, nećemo dalje. Najveća krivnja leži na fototrgovcima, koji na gomile slažu u dućanu fotografske listiće nekih inostranih tvornica, lijepo tiskane, ali u stvari ništa drugo, nego reklamni materijal, koji pod izlikom »časopisa« dolaze bez carine u našu zemlju i nastoje potiskivati naše novine strukovnog sadržaja. I takve »novine« pretplaćuju i kupuju mnogi, koji za našu »FOTO REVIJU« i neznaju.

Uprava ovog lista ustanovila je prečesto, da fototrgovci, osobito oni u većim mjestima, prem redovito naš list primaju, istog ni ne čitaju, jer misle, da je i naš list iste vrijednosti, kao mnogi reklamni listovi iz inostranstva, pa ga i ne preporučuju i slažu u kut. Tu treba da se učini red, ako želimo da stignemo braću Čehoslovake, koji imaju danas krasne stručne časopise. Uopće izgleda, da su kod nas preoteli maha strani ilustrovani i stručni listovi. Kako na tom polju imamo u svakom pogledu dotjerane časopise, bila bi stvar vlasti, da skuče mogućnost uvoza tih stranih listova i da time pomognu domaću proizvodnju, koja je konačno domaći štamparski proizvod. Nezaposlenost u grafičkoj struci kod nas je velika. Zašto da se ovdje nešto ne učini? Inicijativu dali smo ovime mi, a na vlastima je, da bilo carinom (običnom ili luksuznom) ili nečim drugim učine svoje i da spriječe i otešćaju ulaz u našu državu ovim luksuznim i ilustrovanim listovima stranog porijetla. A. G.

VIŠE SLIKOVITOSTI!

Zašto slikovito? pitat će mnogi amateri, koji su do sada bili zadovoljni i koji su uživali, gledajući svoje snimke. Njima hoću odmah da kažem, da slikovitost nije nikakva nepremostiva zapreka i osobita povlast za neke bogodane amatere. Slikovitost ne treba ni da marljivom i ambicioznom početniku oduzme volju za njegov rad. Konačno ne treba ni napredni fotoamater prezirnim smiješkom promatrati radove drugih, jer je navikao, da gleda uvijek svoje uspjele snimke.

Za ispravno postizavanje slikovitosti moramo bezuvjetno da vladamo tehnikom snimanja. Svakom ozbiljnom bavljenju nekom materijom, u našem slučaju fotografijom, preduvjet je, da se uvijek sve više usavršavamo i upotpunjujemo. A zašto da od više mogućnosti za jednu snimku ne izaberemo onu, koja će svakom posmatraču praviti utisak cjeline.

Snimanje podleži izvjesnim estetskim pravilima, koja čine snimku slikovitom. Najteža je zadaća u fotografiji izbor motiva. Jedini posrednik je fotoamateru njegov aparat, koji sadržava sve forme, koje vidi čovječje oko bez promjene, dok kod drugih grafičkih umjetnosti posreduje umjetnik svojom vještom rukom, koja može svaki oblik po svome ukusu preudesiti.

Kako naš uspjeh ovisi većinom o realnom zadržavanju utisaka, uputno je, da amater raspolaže izvjesnom spremom za poznavanje slikovitosti, kako bi mogao prosuditi, kada motivi djeluju svojim vanjskim izgledom dobro.
U tu svrhu ću ovdje iznijeti nekoliko pravila, koja se odnose na ovu temu.

Opredjeljenje prostora bit će onda dobro, ako ćemo izbjegavati sve one pravce, koji bi nam dijelili sliku u dva jednaka dijela. Pravac horizonta treba na pr. uvijek da se nalazi bilo na gornjoj ili donjoj polovini slike. Da li će se horizont postaviti gore ili dolje, to zavisi od položaja glavnog motiva. Ako se glavni objekat nalazi na prednjem dijelu slike, onda slika treba da izgleda kao ova lijeva skica.

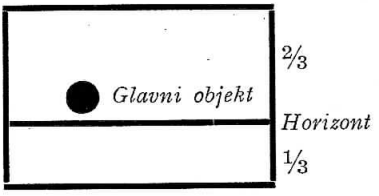

Ako se glavna radnja odnosi na pozadinu, onda pravac horizonta mora da bude dolje. To je prikazano na ovoj desnoj skici.

Glavni objekat mora biti siže fotografije, te treba u slici bezuvjetno dominirati.

Stafaža se nazivaju glavnom objektu podređeni objekti ili živa bića, koja služe za dopunu slika. Stafaža djeluje samo onda dobro, ako je u skladu sa svojom okolinom i ako ispuni slijedeće uslove:
a) po svom vanjskom izgledu mora harmonirati sa glavnim motivom. Na pr. čobanin ili stado u planini.

b) ako je živo biće, treba da po položaju tijela bude u pravcu glavnog objekta (nikako prema aparatu!).

c) da nije nikako bliže od 6 metara od fotografskog aparata. (Ovaj razmak se odnosi na prirodno gledanje, jer oko vidi tek počevši od

6—8 m. dalje sve oštro.) Fotografiju smatramo tek onda savršenom, kada nam prikazuje stvari tako, kako ih u prirodi zdravim okom vidimo.

Plastika u slici dolazi onda dobro do izražaja, kad predmete, koji su aparatu najbliži — najviše naglasimo. To se postizava oštrinom. Slike, koje su u svim svojim daljinama jednako oštre, djeluju plosnato. Oštrina mora biti uvijek u prednjem dijelu slike najjača.

Geometrijski oblik. Pošto je slika već po svome formatu geometrijski oblik, to moramo nastojati, da svi pravci, koje donosimo na ploču budu različitih smjerova. Pravci, koji idu paralelno sa rubovima slike ne djeluju dobro, jer time ćemo dobiti opetovanja u pravcima. Horizontalan pravac ne može biti drugačije fotografiran, jer je to prirodni zakon. Zato moramo u svim drugim slučajevima nastojati, da su linije diagonalne ili zavijene.

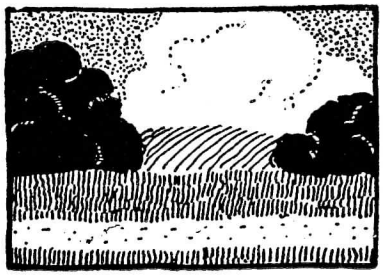

Loše gledan motiv. Previše paralelnih pravaca, previše pravih kuteva.

Isti motiv, ali dobro shvaćen.

Kako vidimo iz ovih skica, slike s dijagonalnim linijama mnogo bolje djeluju, nego s paralelnim linijama. Čim imamo paralelne linije pred aparatom, okrenut ćemo aparat malo na stranu, pa je tim pogrješka već uklonjena.

Simetrija je također geometrijski pojam, zato moraju u fotografiji i ove pojave biti izostavljene. Svaki pravac, koji se ponavlja, ne pravi dobar utisak. Kod snimanja ulica imat ćemo uvijek bolju sliku, ako ne snimamo iz sredine ulice, već ćemo time, da se pomaknemo u stranu, izbjeći simetriju.

Opetovanje pravi sličan dojam kao simetrija. Pravce, koje smo već jedanput slikali, ne smijemo ponoviti, na pr. zrcaljenje u mirnoj vodi.

Opetovanje slike zrcaljenjem.

Neprirodno skoro komično djelovanje zrcaljenja.

Slika u vodi mora biti isprekidana.

Ove smjernice neka budu amaterima, osobito početnicima, pobuda i potstrek, a nipošto zapreka. I ovi će retci postići svoj cilj, kad će fotoamateri, posmatrajući svoje snimke, naći više lijepoga i imati veće veselje u svom radu.

Julije Rogulja.

O POSTANKU „LEICE"

Pružila mi se prilika, da se upoznam s gospodinom Oskarom Barnackom, konstrukterom »Leice«, te sam u razgovoru s njime doznao mnogo toga, što bi naše amatere moglo da interesuje.

»Već sam često bio upitan, kako je nastala »Leica«? Da li je bilo naročito teško, jeli dugo trajalo, zašto sam izabrao baš format 24×36 mm, nadalje, što se osjeća, kad se nešto izumi i mnogo sličnih pitanja. Cijela izgradnja »Leica«-bića dala mi je tako malo vremena, da sam bio sretan, kad sam tim raznim pitanjima izbjegao, kako sam najbolje znao i mogao.

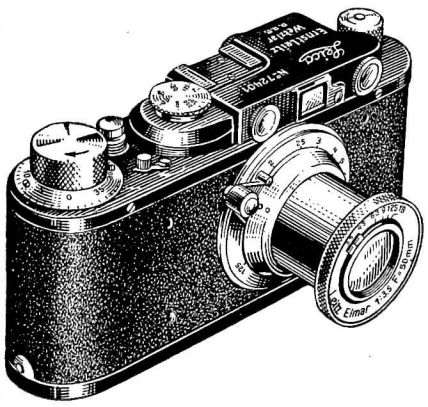

„Leica"

Predbježno nisam mislio, da učinim neki historijski pregled. Taj sam ali račun učinio bez Vas. Vi ste mi točno dokazali, da sam dužan nešto kazati u mladoj »Foto Reviji«, makar i u formi jednog opravdanja. To je i pravo, jer se ja zaista moram radi »Leice« izvinuti. Kad naime pomislim na sve neugodnosti, koje je doživio s ovom kamerom i najsigurniji fotoamater i kako sam mojim savremenicima ogorčio život raznim novim stvarima, kao na pr. perforiranim kinofilmom, koji se uvijek podere (ako ga loše umetnemo), kamerom, koju ne može nitko da razumije (moguće ni sam izumitelj), pa onim zagonetnim kasetama, koje sam, izgleda, konstruirao samo zato, da druge naljutim. Kad to sve imam u vidu, činim se sam sebi nekim zlobnikom.

Prije je bilo sve tako lijepo sređeno sa solidnim pločama i divnim smotanim filmom. To je sve išlo kao po loju. Trebalo se tako i ostaviti. Jedan ljubezni savremenik htio me je dapače u svojoj velikoj srdžbi radi (naravno!) ne njegovim razlogom nastalih neuspjeha »Leicom«, da mi je baci u glavu. (Pomislite, kako bi imao lijepe modrice i kvrge, da bi mi svaki tisući vlasnik od 110.000 do sada prodanih »Leica« htio da to isto učini!!) Ali od istog sam gospodina dobio nakon 14 dana pismo, u kojem mi javlja, da je oprezним postupanjem dobio dobre rezultate.

»Leica« je malo osjetljivo biće. (Jedan je Francuz kazao: »Capricieuse comme une jolie femme!«). Kod površnog ili čak lošeg postupka, ona odmah pruža pasivnu rezistenciju, upotrijebi li se još malo snage, već ju možete metnuti u ormar. No to se događa veoma rijetko, jer većina posjednika »Leice« uvide, da naputak za postupak ipak nije na odmet. Bilo je čak slučajeva, da je jednom te istom »Leicom« učinjeno godišnje preko 100.000 snimaka, bez i najmanje smetnje.

Kako sam dakle došao do konstrukcije »Leice«? Tu moram da zahvatim nekoliko godina unatrag. Bilo je to oko 1905. Ja sam onda vrlo marljivo snimao s jednom 13×18 kamerom za ploče, sa 6 dvostrukih kaseta, sve u velikoj kožnatoj taški, koja je izgledala kao kofer za uzorke robe. To je bila prtljaga, kojom sam nedjeljom ugro-

žavao Thüringsku šumu. Kad sam kod teških planinarskih tura sav zadahtan (i onako sam patio na astmi), natovaren mojom kamerom došao na cilj, morala mi je doći misao: neda li se to drugačije učiniti?

Sjećam se još točno, kako sam pokušavao 13×18 velike ploče, pomoću objektiva kratke žarišne daljine, da rastavim na 15 do 20 pojedinačnih polja. Ali stvar je potpuno neuspjela. Povećane slike bile su (radi grubog zrna negativa), upravo strašne. Te sam pokuse napustio, i ako se već onda u meni porodila misao: mali negativi, velike slike.

Međutim je godine 1911, kad sam stupio u Leitzovu tvornicu u Wetzlaru nastala promjena u mom djelovanju. Ovdje sam proširio moj djelokrug na kinotehniku. Godine 1912 konstruirao sam moj prvi kinoaparat i došao dosta brzo na sitno zrno kinofilma. Povećanje na 10×15 cm već je bilo dosta dobro.

Ja se ali nisam time zadovoljio. 10×15 ili čak 6×9 lijepe su sličice za uspomenu, za moj je ukus prava slika počimala tek od 13×18 ili 18×24. Čak su i ti formati za vjernu reprodukciju nešto premali.

Zato je kinosnimka bila premalena. Budući da je normalnom kinofilmu bila određena stalna širina, nisam ga nažalost mogao proširiti. Odlučio sam, da ga izrabim što je moguće više u duljinu. Uzeo sam odmah dvostruku duljinu kinosnimke, te je taj novi format u svojim omjerima 24 mm širine i 36 mm duljine dobro djelovao. Tako je nastao »Leica« format. Dakle nipošto produkt višemjesečnog promišljanja, kako je bilo kasnije slučajeva s na oko nevažnim djelovima kamere. Omjer stranica 2:3 smatram još i danas najljepšim i najbolje svrsi odgovarajućim.

Sad je tek započela sama konstrukcija »Leice«. Nisam bio vezan nikakvim ugovorom ili stanovitim smjernicama, kako je to običaj kod modernih konstruktera. Sve je bilo prepušteno mojoj volji. Time, što se nisam obazirao na ništa, što je do onda bilo preduvjet za jedan fotografski aparat, postao je novi tip kamere. Uglavnom je forma ostala od početka ista. Razlika je tek u tome, da kod prvog modela nisam upotrijebio rastezljivi zapor na razrez, već stalne širine od 4 cm. Sada ima nekoliko novih pera. Prije nisam gradio automatsko udešavanje udaljenosti i kasete za danje punjenje. Inače je sve bitno bilo već od samog početka. Tako i prisilni transport filma pomoću zapora.

Dugo godina sam radio tim prvim modelom. Rat, koji je onda buknuo, onemogućio mi je daljnje pokuse i usavršavanja. U ratu sam, snimajući tim mojim pokusnim modelom, dobio mnogo iskustva tako, da sam doskora mogao konstruirati fabrički model.

Onda je trebalo konstruirati mjerilo daljine (za snimke iz bliza), koje je bilo bezuvjetno potrebno kod kamere bez mutnog stakla, prekriveni rastezljivi zapor na razrez, koji je morao biti apsolutno pouzdan i konačno mogućnost mijenjanja filma pomoću kasete. I tražilo sam u to vrijeme izradio. Nakon što su ove potrepštine bile povoljno konstruirane, preostalo je još jedno: prikladan objektiv. Taj je trebao da bude prvoklasan, jer se je tražilo deseterostruko linearno povećanje. (Danas povećavamo i 30-struko linearno.)

Sada je stupio u akciju prof. dr. Berek. Njemu je uspjelo, da konstruira jedan anastigmat F/3.5, = 50 mm. To je mnogo doprinjelo pitanju malih kamera.

Danas nakon osam godina može se zaista reći, da male kamere imaju svoje pravo na život. Da se prijašnje kamere malog formata, kao recimo »Minigraph«, koji je bio konstruiran pred kojih 18 godina,

nisu mogle održati, bezuvjetno je kriv premali format negativa (18×24 mm) i mnogo prevelike dimenzije samog aparata. Kamera malog formata mora biti i mala. Osim toga punio se »Minigraph« sa 500 slika, što je bezuvjetno bilo mnogo. 36 slika u »Leici« već je dosta, ali još uvijek ne previše.

Budućnost kamere malog formata pokazuje i stalan porast raznih novih modela, koji se svaki čas pojavljuju na tržištu. Ja ih ali nipošto ne smatram konkurencijom, jer one sve služe lozinci: mali negativi, velike slike«. F.

O MIKROFOTOGRAFIJI

Netočno je mišljenje, da je kulminacija fotografskog rada t. zv. umjetnička fotografija. Iako je težnja većine onih, koji rade fotografskom kamerom, bili to amateri ili profesionali, uperena baš na umjetničku fotografiju, ima ipak još i drugih grana fotografije, koje su od eminentne važnosti.

Jedna od vrlo važnih tih drugih grana je mikrofotografija. Među širokim slojevima amatera jedva poznata vrsta fotografije, kojoj je svrha, da nam ono, što ne vidimo slobodnim okom, već samo mikroskopom, uhvati na osjetljiv sloj fotografske ploče. Suvišno je govoriti, od kolike je važnosti mikrofotografija za znanstveni rad.

Općenito se misli, da je mikrofotografija vrlo komplicirana, ali tome nije tako. Naprotiv se razmjerno dosta jednostavnim načinom postizavaju odlični rezultati. Zamislimo na našoj kameri, umjesto običnog fotografskog objektiva, optički sistem mikroskopa i eto nam principa mikrofotografije. Taj mikroskop mora biti precizan, dok se od kamere, na koju je priključen, ne traže nikakve osobitosti.

Mikrofotografska snimka nastaje tako, da objektiv mikroskopa daje povećanu sliku predmeta, a sistemi leća u okularu mikroskopa projiciraju sliku na sloj negativa. Tom se prilikom slika nekoliko puta povećava, naime najprije mikroskopskim objektivom (ovo je najvažnije povećanje), zatim tu već povećanu sliku povećavaju dalje okularne leće i konačno regulira se treće povećanje duljinom izvlake podnice na kameri, tj. čim dulja izvlaka, tim veća slika. Kad već imamo gotov negativ, onda ga možemo običnim načinom povećanja još znatno povećati. — Spomenuli smo, da je ono prvo povećanje (kroz mikroskopski objektiv) najvažnije, a to je radi toga, jer nam ono daje najviše detalja. Kod kasnijih povećavanja, bilo okularnih, bilo uvjetovanih izvlakom ili normalnih od negativa ne dobivamo više novih detalja, već jedino one postojeće, koje smo dobili mikroskopskim objektivom rastežemo. Dolazimo do zaključka, da u našem mikroskopu, kojim fotografiramo, mora naročito jako povećavati objektiv, a okular razmjerno mnogo slabije. Koliko taj zaključak izgleda točan, ipak ga smijemo samo uvjetno primjeniti. Ne smijemo naime zaboraviti na oštrinu u dubini. Dakle objektiv mikroskopa smije biti još upravo toliko jak, da ipak daje potrebnu oštrinu, a na nama je, da daljnjim spretnim povećavanjem postignemo što bolji rezultat.

Objektivi, koji se upotrebljavaju, obično su ahromati ili apohromati, nadalje t. zv. fluoritni sistemi. Normalno je već ahromat dovoljan, da se dobije dobar rezultat.

POSJETITE IZLOŽBU FOTOKLUBA ZAGREB OD 15. DO 24. MAJA O. G. U SALONU ULLRICH, ZAGREB, ILICA 40.
ULAZ SLOBODAN

Ima jedna opasna pogrješka kod većine mikroskopskih stativa, a to je nedovoljno fiksiranje postignutog odgovarajućeg položaja objektiva. Međutim u zadnje vrijeme ima već na tržištu takvih mikrometarskih naprava, da se postignuto udešenje može gotovo potpuno zadržati.

Nadalje je važno pitanje rasvjete. U tu svrhu ima već danas specijalnih mikrosvjetiljaka, koje se mogu zajedno s mikroskopom stalno upravljati na objekt snimanja. Izvori svijetla mogu biti toliko jaki, da su momentne snimke također moguće. Baš ta činjenica diže važnost mikrofotografije, jer omogućuje snimanje, ne samo preparata, odnosno nepomičnih predmeta, već i sitni život. Ali..., da i tu ima jedan ali! Za momentne snimke potrebna velika množina svijetla može da bude onim sitnim životinjama štetna, kao što i velika vrućina ovakve svjetiljke može pokvariti i leće. Dakle tu je na mjestu naročiti oprez. Kod snimanja preparata nam je naravno svejedno, kakav je izvor svijetla, jer tu nije važno za uspjeh snimke, da li osvjetljujemo dio sekunde ili nekoliko minuta.

Mikrofotografija moguća je na dva načina i to na spomenuti način, pomoću mikroskopa, ali ako se ne traže naročito velika povećanja i pomoću obične kamere.

Poznato je, da će nam naša obična kamera dati sliku, veću od predmeta, ako je udaljenost predmeta manja od dvostruke, a veća od jednostruke žarišne daljine. Tu je ali neugodna duljina izvlake. Želimo li na. pr. peterostruko linearno povećanje, treba nam izvlaka podnice, koja je jednaka šesterostrukoj žarišnoj daljini. Naravno, da ćemo uzalud tražiti takvu kameru kod našeg trgovca. Zato se tu pomaže tako, da si sami načinimo od drva jednu odgovarajuće dugu kutiju, na koju napred pričvrstimo našu kameru, a otraga kasetu. S ovakvim kamerama može se postići i deseterostruko linearno povećanje.

Za rad sa mikroskopom odgovara svaka kamera, koja ima mutno staklo, a objektiv joj se lako vadi. Najzgodnije su zato drvene t. zv. putne kamere. Mikroskop mora biti takav, da ga se može položiti horizontalno. U otvor, koji je na kameri nastao, kad smo objektiv izvadili, stavimo okularsku stranu mikroskopa, ali tako, da nam uz okular ne ulazi svijetlo u kameru. To ćemo postići tako, da okular mikroskopa ovijemo odgovarajućim komadom gume. Cijela naša naprava neka stoji na jednoj čvrstoj dasci, koja ima na obim stranama daščice, na kojima se može kamera pomicati. Udešavanje se postizava na mutnom staklu ili na običnom prozirnom staklu, na kojem se slika doduše ne vidi, ali ako stavimo na to prozirno staklo povećalo, vidjet ćemo predmet.

Oštrina i odgovarajući kontrasti postizavaju se vrlo dobro pomoću zelenog ili žutog filtera. Kod apohromata i fluoritsistema je filter za povećavanje kontrasta nepotreban.

Osvjetljenje ovisi o preraznim faktorima, kao i kod obične fotografije. To je jakost izvora svijetla, filter, osjetljivost negativnog materijala, zaslon, jakost objektiva itd. Najbolji materijal za snimanje je »Agfa-Chromo-Isolar« ploča i »Vogel-Obernetterova Silbereosin« ploča. Kod tog materijala treba kod žarulje sa p. p. 25 svijeća jačine, srednjeg zaslona i žutog filtera osvijetliti ½ do 1½ minute, a kod spomenutih mikrosvjetiljaka kod mikroobjektivskog povećanja do 100 puta, moguće su momentne snimke, preko toga do 900-strukog povećanja 5 do 10 sekunda.

Gotove snimke treba razviti tvrdo, da se dobiju što kontrastniji, dobro pokriveni negativi. Povećanja neka se rade samo na glatkim,

po mogućnosti visokosjajnim papirima, da se detalji što jače istaknu. Retuširanje je dozvoljeno samo u onom slučaju, ako treba ukloniti mjehuriće ili ogrebotine na emulziji, inače nikada.

S mikroskopom su moguće još i razne druge kombinacije, ali nam je radi ograničenog prostora nemoguće zalaziti u detalje. Onim amaterima, koji će se htjeti ozbiljno posvetiti mikrofotografiji dat ćemo u granicama mogućnosti uvijek rado savjete ili ih upozoriti na odgovarajuću literaturu. G. F.

PRIPREME ZA PUTOVANJE

Redovito ima svaki od nas, prije nego što pođe na putovanje, točan plan. Razumljivo je, da se pripreme za putovanje proširuju i na fotografsku opremu. Sigurno ćemo imati prilike, da snimamo lijepe motive, a ljutilo bi nas, ako smo nešto, što nam za to treba, zaboravili i time onemogućili lijepe snimke. Isto tako je nezgodno, ako se tik pred samo snimanje opazi, da smo žuti filter ostavili kod kuće.

Kao prvo moramo si postaviti pitanje, što ćemo ponijeti sa sobom, a što možemo ostaviti kod kuće. Odgovor je vrlo jednostavan: uz našu kameru još kasete, predleće, ispružač, žuti filter, sunčano sjenilo i eventualno koji objektiv druge žarišne daljine. Praktično je, ako ponesemo i mjerilo udaljenosti.

Kasete, koje ćemo uzeti na putovanje moraju sa svih strana biti dobro zatvorene, da ne propuštaju svijetlo. Kod kaseta, koje su dugo u uporabi, izgleđu se pustene dlačice, pa da snimke ne pokvarimo mrenom, učinit ćemo dobro, ako kasete prije odlaska dobro ispitamo. To ćemo najbolje učiniti tako, da kasete napunimo i izložimo jedno četvrt sata jakom dnevnom svijetlu (ne izravno suncu), nakon čega negativ razvijemo. Na taj ćemo način ustanoviti, da li kaseta propušta svijetlo.

Oprezni ljudi uzimaju sobom i rezervne kasete i mnogo negativnog materijala. Ispraznit i napuniti kasete možemo i u veče u hotelskoj sobi, po potrebi u krevetu pod pokrivačem. Neki hoteli stavljaju svojim gostima na raspolaganje tamnu komoru.

Kasete ne valja nositi po džepovima. Osobito ne na moru, jer nam lako u njih dođe pijesak i izgrebe sloj.

Na putovanje ponest ćemo samo onu vrst negativnog materijala, kod kojeg imamo već od prije iskustvo i za kojeg znamo, kako je osjetljiv, ortohromatičan, koji filter zahtijeva i druge osebine. Sa nedostatno poznatim negativnim materijalom možemo često doživiti neugodna iznenađenja. Ne možemo li dobiti dovoljnu količinu poznatog negativnog materijala, dobro je, da učinimo s nepoznatim negativnim materijalom nekoliko pokusnih snimaka, da ispitamo osjetljivost i faktor filtera.

Na moru i u bregovima morat ćemo da snimamo pod neobičnim svjetlosnim prilikama. Opasnost da pogrješno osvijetlimo veća je nego inače. Zato nesmijemo zaboraviti, da ponesemo na putovanje pouzdano mjerilo osvjetljenja. Loše je, ako neposredno pred odlazak otrčimo u koju fototrgovinu, kupimo mjerilo osvjetljenja i prema tome osvijetlimo na putovanju. Tko nije imao prilike, da se već prije uvježba na neko stanovito mjerilo osvjetljenja, neka u brdima ili na moru učini nekoliko pokusnih snimaka i razvije, pa se onda prema rezultatu ravna.

Stativ se također preporuča ponijeti, jer ćemo često doći u priliku, da nećemo moći sve iz ruke snimiti, osobito ako imamo teške ka-

mere ili objektive. Dobro će nam doći stativ i kod snimaka iz blizine s predlećama.

Stativu pripada bezuvjetno kugljični zglob, koji nam omogućuje snimke u raznim položajima. Ako kugljični zglob nije na stativu pričvršćen, lako ga se kod pakovanja zaboravi. Snimke sa stativa moramo eksponirati pomoću žičnog ispružača.

S pripremama za put neka se počne pravovremeno. Malo točnosti nikada ne škodi. Dobro je, ako si popišemo sve, što kanimo da ponesemo sobom. Kod pakovanja prekrižit ćemo, što smo već zapakovali. Time umanjujemo mogućnost, da važne potrepštine zaboravimo kod kuće.

Miodrag Bogdanović

SNIMKE VISOKIH I NISKIH PREDMETA

Moderne kamere, često prava čudesa mehanike, dozvoljavaju mnogostranu uporabu, koja nije uvijek od fotoamatera izrabljena. Kod nabavke kamere polaže se mnogo važnosti na razne finese, a u praksi ih se vrlo rijetko upotrebljava.

Osobito mnogo prednosti pruža nam kamera, kod koje je podnica gibiva i gore i dolje. To osobito dolazi do izražaja, kada nam je ograničen izbor mjesta, s kojeg kanimo snimati. I ovu toliko dra-

SEZONSKI NATJEČAJI FOTO REVIJE

Od četiri velikih fototvornica (po alfabetskom redu):

Agfa, Gevaert, Kodak i Mimosa

dobili smo u svrhu promicanja fotoamaterske umjetnosti na raspolaganje brojne nagrade.

Svaki amater može svojim slikama svake veličine ovim natječajima sudjelovati.
Motivi treba da su karakteristične slike pojedinih godišnjih doba: proljeća, ljeta, jeseni i zime.

Zadnji rok priposlanja je prema tome: 21. VI. 1933. za proljetni, 21. IX. 1933., za ljetni, 21. XII. 1933. za jesenski i 21. III. 1934. za zimski natječaj.
Slike moraju na poledini imati točno naznačeno ime, prezime i adresu autora slike, naslov slike, objektiv, zaslon, osvjetljenje itd., kao i oznaku za koji je natječaj dotična slika priposlana.

Broj slika je neograničen.

Nagrade sastoje iz negativnog ili pozitivnog materijala gore spomenutih tvrtka **prema izboru dobitnika** (koji ali može da bira samo jednu vrstu materijala, dakle ne miješano!!).

1.	nagrada u robi u vrijednosti od Din	300.—
2.	nagrada u robi u vrijednosti od Din	200.—
3.— 5.	nagrada u robi u vrijednosti od Din	100.—
6.—10.	nagrada u robi u vrijednosti od Din	75.—
11.—20.	nagrada u robi u vrijednosti od Din	50.—

Dobitnicima izručit će nagrade svaki fotoтrgovac po njihovom izboru, nakon što od nas bude obaviješten, a od tvrtke ovlašten.

Žiri sastoji od dvojice gospode naše uprave i jednog gospodina od gore navedenih tvrtka, koji se uvijek mijenja.

Nagrade doznačit će se dobitnicima čim nam oni jave — budući da smo ih mi obavijestili o nagradi — adresu trgovca, kod kojeg žele nagradu podići.

Pridržajemo si pravo objelodanjenja nagradenih, kao i nenagradenih slika bez naknade autoru, a negativi prvih triju nagradenih slika prelaze u naše vlasništvo.

Uprava »FOTO REVIJE«

gocjenu mogućnost rijetko kada vlasnik upotrebljava. Stoga je potrebno, da se na ovu napravu i prednosti, koje nam ona pruža, posebno osvrnemo.

Kod snimanja visokih predmeta, kao arhitektura, zvonika, strmih bregova itd., često je teško, da ih posve uhvatimo na mutnom staklu. Pomognemo li si na primitivan način, da kameru nagnemo prema gore, spajat će se u vrhu slike uspravni pravci i dobijemo t. zv. »padajuće pravce«. Obratan slučaj će se dogoditi, ako želimo, da s visokog stajališta snimimo niske partije motiva, i da što više dobijemo na ploču, aparat nagnemo prema dolje. U oba slučaja dadu se padajući pravci kod povećavanja ispraviti, što je ali osobito za početnika nezgodan posao.

Postavimo li aparat prema propisima tako, da je podnica posve vodoravna, a mutno staklo uspravno — kako treba da bude — dobit ćemo kod snimaka visokih predmeta previše, obično neinteresantnog opreda, dok sam motiv nećemo moći uhvatiti u svoj njegovoj veličini. Pomaknemo li se, dopušta li nam to naime prostor, s kojeg snimamo, tako daleko natrag, da vidimo u prije opisanom položaju kamere cijeli motiv, bit će kod ovog umanjenja glavnog motiva nevažno opređe još više istaknuto.

Kod snimke s ovako postavljenom kamerom s visokog stajališta, dobit ćemo partije neba i horizonta suviše istaknute, dok ćemo od onih dublje ležećih predmeta, koji su naš glavni motiv, dobiti premalo u mutnom staklu.

Poboljšanje u granicama jeste pomičnost nosioca objektiva (Standarte) u prvom slučaju prema gore, u drugom slučaju prema dolje.

Naravno, da je kod toga potrebno, da objektiv ima odgovarajući vidni kut, da usprkos pomicanja gore i dolje točno iscrtava sve rubove.

Ali i takvo pomicanje ima svoje granice, jer mijeh kamere reže svijetlo, koje ulazi kroz objektiv. U tim slučajevima pomaže samo kosi položaj podnice aparata prema gore, odnosno prema dolje. I ovdje mora mutno staklo stajati posve uspravno. Ovakvo koso postavljanje uslovljeno je pomičnošću podnice kod aparata. Razumije se, da pomicanjem podnice skala za udešavanje više ne odgovara, te udešavanje oštrine mora da uslijedi na mutnom staklu. Istodobno pomicanje osi objektiva prema gore, odnosno prema dolje ne preporuča se, jer u tom slučaju nastaje velika razlika u podjeli oštrine.

Ako je pomičan i nosioc objektiva moramo i njega staviti u horizontalan položaj, tj. da je ravnina mutnog stakla paralelna s ravninom objektiva. Ako je ali ovaj nosioc objektiva stabilan, tj. da kod pomicanja podnice aparata ostaje okomito na njoj, bit će potrebno, da radi nagiba nosioca objektiva, objektiv zaslonimo i to tim više, što je objektiv više nagnut. Naravno, da ovaj postupak donosi i produljenje osvjetljenja. Potpuno iskorišćivanje nagibnosti podnice aparata ne preporuča se, jer bi se pokazalo jako razvlačenje. Prosječno neka nagib ne premašuje 15°. **S. B.**

FOTOKLUB ZAGREB PRIREĐUJE OD 19. DO 30. MAJA O. G. BESPLATNI POČETNIČKI TEČAJ. - VIDI DRUŠTVENE VIJESTI.

PRODAJEM fotografski aparat Pupillu 3×4 cm sa Xenonom 1:2, F = 4.5 cm zajedno s mjerilom udaljenosti, žutim filterom i sunčanim sjenilom. Cijena Din 2.500.— Otokar Hrazdira. Ivanec kod Varaždina.

Prilog
»FOTO REVIJE«
broj 5, god. 1933

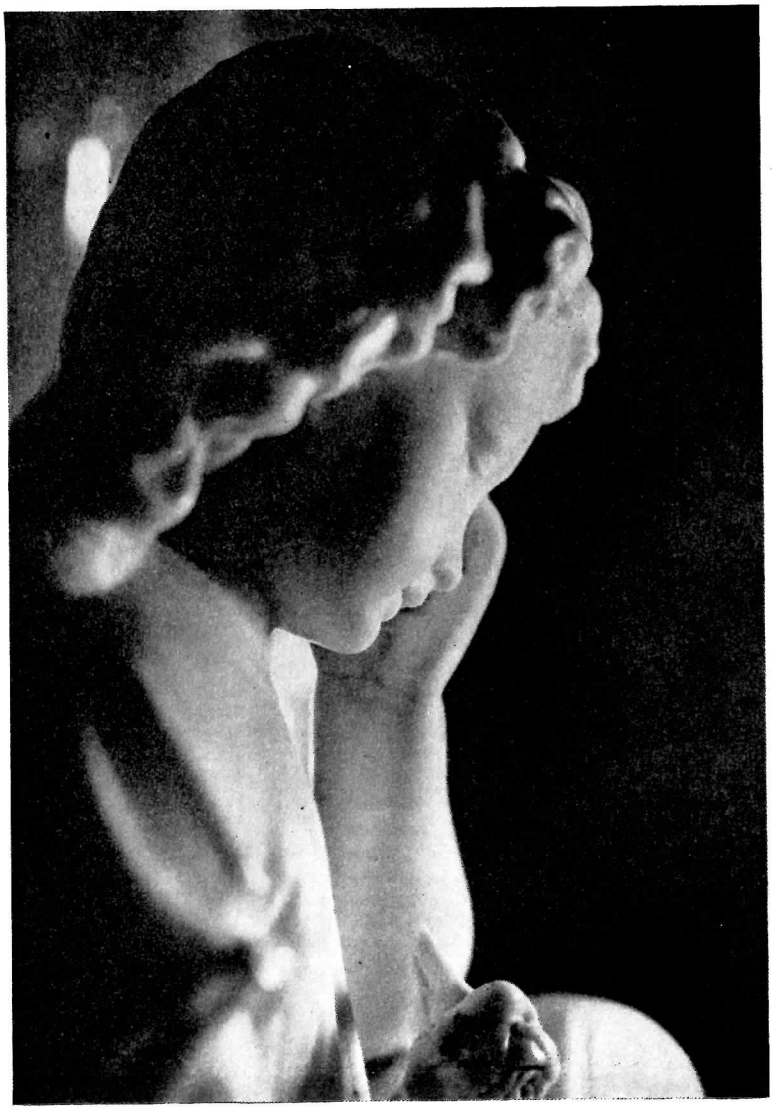

Emil Anhaltzer, Popovača, „Statua".

S druge izložbe Fotokluba Zagreb

Ludvig Šistek, Beograd, „U Vaše zdravlje" *S druge izložbe Fotokluba Zagreb*

Dr. Branko Kojić, Zagreb, „Pranje broda" *S druge izložbe Fotokluba Zagreb*

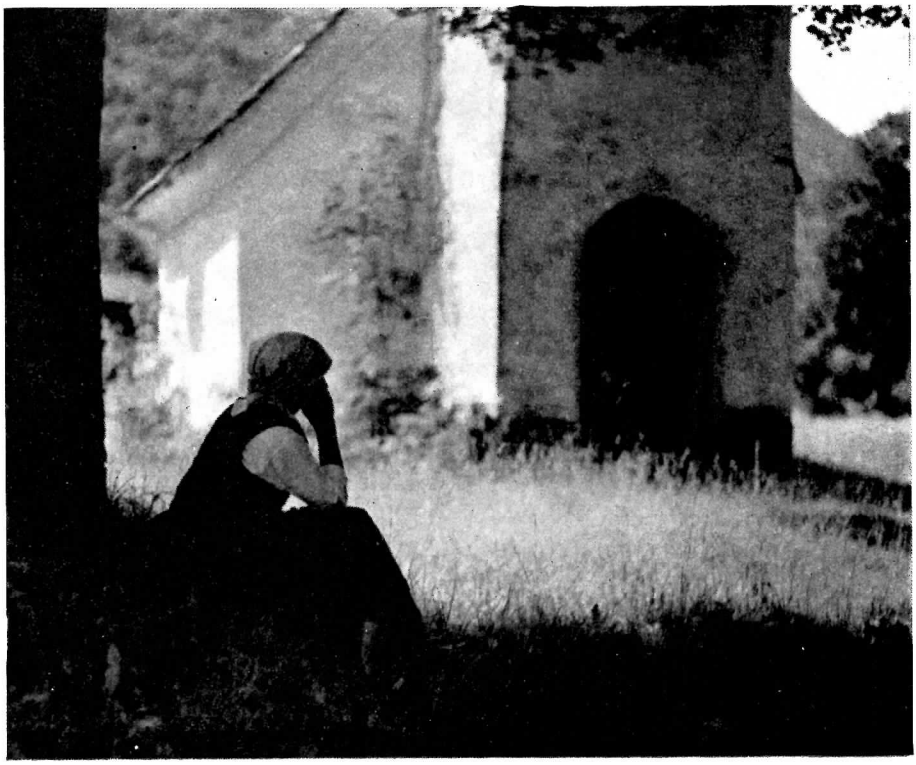

Maks Gliha, Ljubljana, „Počitek" *S druge izložbe Fotokluba Zagreb*

Ljetna oprema za fotoamatera!

1. **Gevaert-filmovi**

Smotani i složeni filmovi s normalnim ili Express Superchrom slojem, Leicafilm, Kinofilm normalne širine i širine od 16 i 9,5 mm.

2. **Gevaert-ploče**

Chromosa, Super Chromosa, Super Press.

3. **Gevaert-papiri**

Ronix samotonujući Celloidin-papir,
Vertona, koji u razvijanju dobije zelenu boju,
Ridax, univerzalni papir za umjetno svijetlo.

Gevaert

Novi besplatni prospekti u svim fototrgovinama!

Tri nova Leica modela!

Standard-Leica, jeftina Leica kamera sa svim novim usavršenjima i mjerilcm daljine, koje se može nataknuti u horizontalnom položaju.

Leica II. s ugrađenim mjerilom daljine, koje automatski udešava objektiv i zaporom na razrez od 1/20-1/500 sekunde.

Leica II. u istoj opremi kao i prije spomenuti model, samo sa zaporom na razrez, koji omogućuje i lagane brzine od 1, 1/2, 1/4 i 1/8 sek.

Daleko preko 100.000 Leica kamera danas su u uporabi!
ZATRAŽITE BESPLATNE PROSPEKTE!

ERNST LEITZ, WETZLAR

NATJEČAJ FOTO REVIJE „U PRAVI ČAS"

Saopćujemo ovime uvjete za sudjelovanje kod ovog našeg nagradnog natječaja:

1. **Motiv** treba da odgovara izreci »U pravi čas«, to znači uhvatiti »u pravi čas« što interesantniji motiv.
2. **Broj** uposlanih slika je neograničen.
3. **Format** slika od 4½×6 cm na veće.
4. **Slika** ima biti na glatkom sjajnom papiru.
5. **Na poleđini** slike treba da je naznačeno: ime i prezime autora slike, naziv objektiva, zaslon, osvjetljenje i naslov slike.
6. **Zadnji rok** uposlanja: 31. V. 1933. na naslov Uredništva Foto Revije sa oznakom »U pravi čas«.
7. **Sudjelovati** mogu samo naši pretplatnici.
8. **Nagrade** sastoje iz **Kodak Verichrome smotanog ili složenog filma** u vrijednosti od

1. nagrada	Din	300.—
2. „	Din	300.—
3. „	Din	200.—
4. „	Din	100.—

O podjeli nagrada odlučuje žiri našeg Uredništva. Pridržajemo si pravo objelodanjenja nagradenih, kao i nenagradenih slika u Foto Reviji bez naknade autoru.

Nagrade razaslat će se **2. VI. 1933.**

RAZVIJANJE U TANKU

U zadnje vrijeme širi se i među amaterima sve više ideja razvijanja u tanku. Naravno, da taj način razvijanja, osobito među starijim amaterima, ima mnogo protivnika, bez obzira na to, što se skoro svi stručni fotografi, kao i fototrgovci služe ovom metodom.

Razvijanje u tanku ili kutiji je zapravo razvijanje na vrijeme ili mehanizacija razvijanja. Svaka mehanizacija posla je zapravo šablonsko obavljanje tog posla, bez ikakve subjektivne note ili subjektivnog upliva na konačni efekat tog posla. Film ili ploču stavimo u kutiju (tank), napunjenu za to specijalno priređenim razvijačem, zatvorimo kutiju (tank) i nakon 30 minuta izvadimo gotov film ili ploču iz kutije. Što je bilo, bilo je — i takav rezultat imamo u ruci. Međutim je sama stvar nešto bolja i simpatičnija, nego što to gornji retci prikazuju.

Svaki amater zna postupak individualnog razvijanja. Da možemo ploču ili film ispravno razviti, valja nam prirediti tri posude s razvijačem. Prva posuda s vrlo razređenim ili već dosta rabljenim razvijačem (za slučaj, da je ploča previše osvijetljena), druga posuda s normalno razređenim razvijačem i treća sa skoro koncentriranim razvijačem (za slučaj, da je ploča premalo osvijetljena). Kad počnemo razvijati, metnemo negativ najprije u prvu posudu, onda u drugu, a ako je potrebno i u treću, pa opet eventualno natrag u drugu itd. Tako se amater namuči svojih 15—20 minuta (ako ploča nije normalno osvijetljena), a konačni je efekat, da amater ima moralno zadovoljstvo, da je svojim postupkom spasio, što se spasiti dalo.

Drugi amater ima samo normalno razređen razvijač. Ako je ploča normalno osvijetljena, bit će sve u redu. Ali kako mnogi amater, osobito početnik, ima više preslabo ili prejako osvijetljenih ploča od normalno osvijetljenih, pomoći će si na taj način, da razvije sve ili u normalno razređenom razvijaču, te će bespomoćno gledati negativ ili će, ako mu se ploča prebrzo razvija, razrediti razvijač s vodom ili bromkalijem, a u suprotnom slučaju pojačat će razređen razvijač dodavanjem koncentriranog razvijača. Zato mora, razumije se, za narednu ploču sastaviti nov razvijač.

Još je neugodnija situacija kod razvijanja smotanog filma. Film

od 6—8 slika nije skoro nikada jednako osvijetljen. Razlike u osvjetljenju pojedinih slika mogu biti vrlo velike, što je i razumljivo, jer se jedan film od 6—8 slika redovito ne potroši uz iste svjetlosne prilike. U tamnoj izbi provučemo film kroz razvijač. Slike počinju da se pojavljuju, nekoje lagano, druge brzo, treće nikako, četvrte u kontrastu — što sada? Gdje je individualno uplivisanje na razvijanje i kako? Film možemo doduše rezati i razvijati pojedinačno, ali to je vrlo nezgodno, te nam ne preostaje drugo, već da gledamo, kako dobro osvijetljena slika tamni, jer spasavamo dvije druge susjedne slabo osvijetljene.

Što se događa kod razvijanja u tanku ili kutiji? Tank napunimo vrlo razređenim Glicin razvijačem (1 : 30). Pošto je vrlo razređen, djeluje polagano i jednakomjerno, tj. ne forsira svijetla i ne zanemaruje sjene, izrađuje sve prelaze i nianse, jednom riječi — izjednačuje. Sve, što god se može iz ploče, odnosno filma izvući — izvući će se. Tako razređeni razvijač razvija jasno, sitnozrnato, bez mrene, negativi su mekani s lijepom gradacijom, sa svim izgrađenim detaljima, sve što se moglo u razmjeru osvjetljenja stvoriti, izvučeno je.

Filmove s velikim brojem slika (Leica i drugi) se uopće ne može na drugi način dobro razviti, nego u tanku, što je posve razumljivo. Zašto onda ne bi i ostali radili na isti način, koji se pokazao vrlo dobrim i racionalnim.

Ako je negativ previše osvijetljen, bit će naravno gust, ali sa svim detaljima. U tom se slučaju negativ oslabi do onog stupnja, koliko je potrebno. Ako je negativ premalo osvijetljen, ne možemo više ništa učiniti, ako ga i razvijemo u potpuno koncentriranom razvijaču. Poznato je, da koncentrirani razvijači daju tvrde i kontrastne negative, a prema tome i loše kopije. Ovako razređen razvijač može se više puta upotrebiti, te dolazi prema tome i jefitnije.

Dobar razvijač za razvijanje u tanku možemo sastaviti kako slijedi:

voda	200 cm^3
natr. sulfit krist.	50 g
glicin	10 g
potaša	50 g

Razređenje 1:30. Temperatura 18—19° C. Vrijeme razvijanja 25—35 minuta za normalne negative. Previše osvijetljene negative mora se potpuno razvijati, a kasnije, ako su pregusti oslabiti.

Istu kutiju, u kojoj smo razvijali, možemo upotrebiti i za fiksiranje. Za vrijeme, dok je ploča ili film u vodi, prelije se razvijač u bocu, kutija se ispere i napuni fiksirom, te se normalno fiksira. Treba paziti, da se kutija nakon fiksiranja vrlo dobro opere (i na rubovima), jer i najmanji ostatak fiksira pokvario bi razvijač.

Ivan Zorko

POČETNIK

BILJEŠKE ZA MJESEC MAJ

Kako da osvijetlimo? (Za sunčani dan između 9—15 sati i 17° Sch., bez filtera).

zaslon	9—12.5	6.3	4.5
voda, plaža	1/100	1/250	1/300
pejsaž i pogled u daljinu	1/50	1/100	1/250
ulice, arhitekture, osobe u slobodnom	1/10	1/25	1/50
osobe u svijetloj sobi	1/5	1/10	1/25

Dvostruko, ako je nebo oblačno, četverostruko, ako je vrlo oblačno, polovina samo, ako je osjetljivost 21° Sch., trećinu kod 23° Sch.

Što da slikamo? U jarkom sunčevom svijetlu lijepo se odrazuju nježne boje mladog cvijeća. Snimiti iz blizine ovaj filigranski rad prirode. Sočna zelena trava, mlado lišće, pauk u orošenoj mreži, leptir na cvijetu, svi ti motivi daju, osobito ako su snimljeni proti svijetlu, vrlo lijepe snimke.

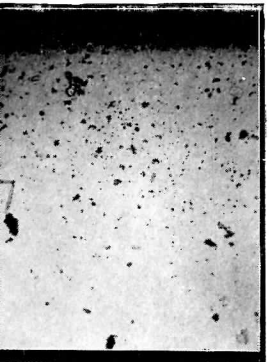

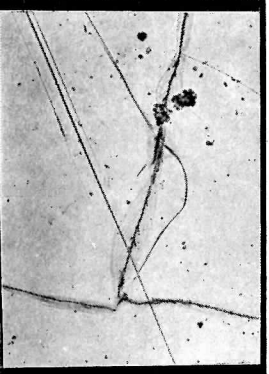

POTREBA ČUVANJA SOČIVA

O tome, kako treba brisati sočiva objektiva, pisalo se vrlo mnogo. Na žalost postoji vrlo malo amatera, koji brišu sočiva po pravilima. Prilikom brisanja sočiva amateri brišu obično samo centralni deo, a ne obraćaju pažnju na ivični deo sočiva, koji u stvari pretstavlja leglo prašine.

Nemojte se čuditi, gospodo amateri, što vaša sočiva nemaju onu svetlosnu jačinu, koja je urezana u okviru objektiva. Neka ova slika (br. 1) posluži kao dobar primer za one, koji ne brišu sočiva objektiva pravilno. Slika pretstavlja mikrofotografiju ivičnog dela sočiva jednog amaterskog aparata. Crna traka pretstavlja deo okvira objektiva, a crne tačke na belom polju prašinu. Uveličanje 700 puta.

Postoji niz tačnih pravila, koja jasno ukazuju, kako treba rukovati stativom, ali isto tako postoji i vrlo velik broj amatera, koji ne ispunjavaju ta pravila.

Ovdje želim izneti jedan neprijatan slučaj, koji se desio amateru, za koga nisu postojala nikakva pravila ni propisi. Kod jednog snimanja on je tako postavio svoj stativ, da je noga ovoga došla između nogu amatera. Prilikom čitanja otvora diafragme, amater se tako nespretno nagnuo, da je svojom nogom udario nogu stativa, usled čega je aparat pao na zemlju, upravo na objektiv. Posle mikroskopskog pregleda na prednjoj površini sočiva, pronađeno je bezbroj pukotina, ogrebotina i sitnog peska, koji je oštetio površinu sočiva objektiva.

Neka i ova slika posluži kao dobar primer za one, koji hoće svoje objektive da sačuvaju i koji se neće izlagati nepotrebnim troškovima radi popravka starog objektiva ili nabavke novog. Uveličanje 550 puta.

Prilikom mikroskopskog ispitivanja jednog od ovih objektiva našao sam jednu vrlo interesantnu sliku, koju prilažem pod br. 3. Ona pretstavlja vazdušni mehurić, u kojem se nalazi kristal minerala narančaste boje. Ova pojava ne smeta dobrim osebinama tog objektiva i nikako ne utiče na njegovu svetlosnu jačinu.

Iz gore navedenih primera vidimo, da moramo našim sočivima posvetiti osobitu pažnju. To se naročito tiče amatera početnika.

A. Šafranski

SPORTSKE SNIMKE JEDNOSTAVNOM KAMEROM

Svaki vlasnik fotografskog aparata sigurno je već imao želju, da i on pravi sportske snimke, ali obično se ne može na to odlučiti, jer mu lebde svakojaki kompliciranj i skupocjeni aparati pred očima, kojima se navodno jedino mogu snimiti dobre sportske snimke. Zapor s razrezom, refleksna kamera, optika 3.5, 2.9. Samo ovakve stvari vidi pred sobom i zavidnim okom promatra reportere, sportske izvjestitelje i posjednike takvih skupih aparata. »Bože moj, šta ću sa svojom kamerom, leća jačine 6.3, najveća brzina zapora 1/100 sekun-

de!« Natrag u tašku s aparatom i mrkim okom gleda scenu za scenom, ali veselje mu je na sportskoj priredbi pokvareno.

Ali to nije opravdano. I s običnom jeftinom kamerom mogu se postići dobre sportske snimke.

Sport i kretanje su dva pojma, koji su nedjeljivi, jer sport nije ništa drugo, do ispravne uporabe kretnje. Sama se kretnja sastoji iz niza raznih momenata mirovanja. Prema tome moramo se postaviti tako, da možemo uhvatiti scenu u momentu mirovanja, odnosno u onom pravcu, u kojem je promjena momenta mirovanja najmanje osjetljiva. Praktično upotrebljeno, ako snimimo predmet kretanja paralelno s aparatom, tj. pod kutom snimanja od 90°, trebat ćemo velike brzine zapora, ali ako snimamo predmet kretanja od naprijed, tj. pod kutom snimanja 0, onda ćemo trebati male brzine zapora.

Pod izrazom »kut snimanja« razumije se kut, kojega tvori pravac od kamere do predmeta kretanja s pravcem, u kojem se predmet kreće. Pokusi su pokazali, da je u slučaju, kad je kut snimanja bio 90° i potrebna brzina 1/100", kod kuta snimanja od 0°, t.j. posve od naprijed, dovoljna bila 1/15". Iz priložene tabele može si svatko bilježiti potrebne podatke.

Vidimo, da se manja brzina zapora može vrlo uspješno kompenzirati s povoljnije izabranim mjestom snimanja.

Drugi, vrlo važni faktor je: osjetljivost negativnog materijala. Ploče, odnosno filmovi moraju biti u ovakvom slučaju 23° Sch. Budući da materijal od 23° Sch. nije skoro ništa skuplji od običnog i danas se većim dijelom upotrebljava, nije time uvjetovan nikakav veći izdatak na račun amatera.

Ima slučajeva, da i najzgodnije mjesto ne bi moglo zapriječiti nejasnost slike, bez obzira na to, da se amater ne može uvijek postaviti na ono mjesto, koje bi njemu najbolje odgovaralo, tj. da je kut snimanja = 0°. U tom slučaju može se i tako pomoći, da se predmet snima iz veće daljine, ali nam je onda predmet na slici dosta malen. Tko baš ne inzistira na tome, da snima automobile u punoj brzini, dobit će u najviše slučajeva s gore opisanim metodama dobre slike, te ne će više trebati kod sportskih priredaba držati svoju jednostavnu kameru zatvorenu u torbi.

PREDMET	Pravac kretanja u oštrom kutu do kamere. SEKUNDE	u pravom kutu do kamere. SEKUNDE
Brzi oblaci, drveće u laganom vjetru, voda, koja lagano teče.	—	$^1/_{20}$
Čovjek u običnom hodu. Promet na ulici bez brzih kretnja, blago na paši, tekuća voda.	$^1/_{15}$	$^1/_{40}$
Čovjek ubrzom hodanju. Promet na ulici s kolima, konji u koraku, voda i drveće u buri.	$^1/_{40}$	$^1/_{100}$
Čovjek u trku, biciklisti i auto u umjerenoj brzini, konji u kasu.	$^1/_{100}$	$^1/_{250}$—$^1/_{300}$
Veslaći i motorni čamci u brzoj vožnji.	$^1/_{160}$	$^1/_{400}$—$^1/_{500}$
Vlakovi, automobili u punoj vožnji, konji u galopu, aeroplani.	$^1/_{250}$—$^1/_{300}$	$^1/_{800}$—$^1/_{1000}$
Oštri kut od ca 25-30°. Ako je kut još manji mogu se i brzine smanjiti.		

Ivan Zorko

IZ UREDNIŠTVA

NAŠA NASLOVNA SLIKA je od gospodina Ante Korniča iz Ljubljane.

UPOZORAVAMO naše cij. inserente i saradnike, da nam svoje pošiljke pošalju najkasnije do 20. svakog u mjesecu, jer onda zaključujemo redakcijom lista.

PITANJA I ODGOVORI

IVAN C., SPLIT. Slike Vam zato požute, jer ste ih premalo fiksirali. To je nažalost česta pogrješka kod početnika.

MILAN SCH., VUKOVAR. Da ste kod tonovanja s Uranom dobili modre mrlje krivnja je na vodi, koja sadržaje previše željeza. Upotrijebite destiliranu vodu.

JOVO I., PRIŠTINA. Kod starih negativa pravi se mrena osobito na rubu.

MIRA A., OSIJEK. Kod periskopskih objektiva, kakav je Vaš, događa se uvijek, da su snimke učinjene sa filterom neoštre, ako udesite oštrinu prije, nego što metnete filter. To se često događa i kod drugih sistema objektiva, ako se rabi filter, koji je obojen samo na površini, pa je radi toga malo neravan. Udešavajte oštrinu sa natknutim filterom.

FRANJO Ž., ZAGREB. Tamna mrlja, koja se pojavljuje uvijek na istom mjestu potiče od rupe u zaporu na razrez.

LJUDEVIT P., SISAK. Da je objektiv izgubio poluturu možete opaziti, ako ga koso od naprijed promatrate i opazite da je mutan. I slike nemaju onu snagu, koju bi trebale da imaju. Uzrok leži u izlaganju objektiva suvišnoj vlazi itd. Pogrješka se može ispraviti samo u tvornici.

NOVOSTI

ED. LIESEGANG, DUSSELDORF, proizvodi »Mega-Trajanus-Epidiaskop« s tri žarulje od 500 wata.

GEBRÜDER WIRGIN, WIESBADEN, donaša »Gewirette« kameru 3×4.

HILLEBRAND & OLSON, WERDOHL I W., ima »Hilson« stativ iz lakog metala.

JOS. REICHELT, BERLIN, proizvodi pomične maske za kopiranje.

ADOLF BRUCKAN, BERLIN, »Ideal« aparat za visoki sjaj.

KONTNY & LANGE, MAGDEBURG, ima »Guli« mjerilo osvjetljenja.

HUGO MEYER & CO, GÖRLITZ, donaša širokokutni objektiv jačine 1 : 6,3 s vidnim kutom od 100^0.

MENTOR, DRESDEN, ima »Compur-Reflex« novi model za veličinu 6.5×9.

JOS. SCHNEIDER & CO., KREUTZNACH, proizvodi »Tele-Xenar« jačine 1 : 4,5.

HUGO MEYER & CO, GÖRLITZ, donio je na tržište novo mjerilo udaljenosti.

DREM, G. M. B. H., FRANKFURT/M. »Millecolor« nov sistem bojadisanja slika.

C. NEITHOLD, FRANKFURT/M., ima »Ceneiplast« specijalni ljepivi papir za montiranje slika.

HALIE, KAMITZ, ima novi postupak koloriranja slika.

O. BERLEBACH, MULDA I SA., donaša praktične stative za kinokamere.

MARTIN HANKE, DRESDEN, proizvodi »Ultrasorban« žuti filter, brušen od planparalelnog specijalnog stakla.

EMIL HOFERT, DRESDEN, ima stereo box kameru, kojom se može snimiti i pojedine slike.

KOLBE & SCHULZE, FREITAL, donaša spravu za udešavanje oštrine kod aparata za smotani film.

KEHR & LESJAK, AUGSBURG, »Tagendo« aparat za razvijanje kod obične rasvjete.

SIEMENS & HALSKE, BERLIN, proizvodi električno mjerilo osvjetljenja.

VOIGTLÄNDER & SOHN, BRAUNSCHWEIG, donaša na tržište »Superb« refleksnu kameru s dva objektiva.

GUTHE & THORSCH, DRESDEN, »K.—W.—Reflex—Box« aparat za veličinu 6×9.

LIFA, AUGSBURG, ima »Arducolor« prelazni filter.

J. DISTLER, NÜRNBERG, donaša »Saltex« kameru za 6×9 i 4×6.

PLAZ & KÄLBER, PHORZHEIM. »Existence« aparat za magnezijevo svjetlo.

ZEISS IKON A. G., DRESDEN, donaša »Pernox« film s 26^0 Sch u svim veličinama.

LUMIERE G. M. B. H., BERLIN, »Lumirol« razvijač za papire.

ED. LIESEGANG, DUSSELDORF, proizvodi »Diafilmax« projekcioni aparat za diapozitive do veličine 5×5 cm.

MIMOSA A. G., BERLIN, ima »Sunotyp« novi papir.

PLAUBEL A. G., FRANKFURT/M. »Makina II« s mjerilom daljine, koje automatski udešava oštrinu. Nova kaseta za film sa brojilom.

ZEISS IKON A. G., DRESDEN, donaša na tržište novu »Ikonta« kameru, koja se može upotrebiti za obični film s drvenom jezgrom, kao i za onaj s metalnom firme Kodak 620.

IZLOŽBE I NATJEČAJI

ZAGREB. Natječaj Foto Revije »U pravi čas«. Zadnji rok 31. V. 1933. Nagrade u materijalu za Din 900.—. Potanje u ovom broju Foto Revije.

CHICAGO. Camera Club Chicago. 1. VI.—31. X. 1933. Potanje: »1933 Salon Chicago Camera Club« 137 N. Wabash Ave, Chicago, USA.

ZAGREB. Mjesečni Kodak natječaj 1933. Za mjesec maj s motivom »Život grada i sela«. Nagrade u materijalu za Din 1000.—. Zadnji rok 25. V. 1933. Potanje u ovom broju Foto Revije.

LEICESTER. Međunarodni salon od 27. V.—24. VI. 1933. Zadnji rok 9. V. 1933. Potanje: The Hon. Secretaries, Tenth Midland Salon of Photography (Messrs. Bailey & Tracy), 15b Cank Street, Leicester (England).

ZAGREB. Sezonski natječaj Foto Revije. Motiv: »Proljeće«. Nagrade u materijalu za Din 1.675.— Zadnji rok 21. VI. 1933. Potanje u ovom broju Foto Revije.

BUDAPEST. III. međunarodna izložba umjetničke fotografije od 15. X.—10. XI. 1933. Zadnji rok 1. IX. 1933. Potanje: Landesverband der Amateurphotographen, Budapest VII., Erzsebet krt. 9.

KRAKOW. Međunarodni salon umjetničke fotografije u Poljskoj od 27. VIII—17. IX. 1933. Zadnji rok 1. VIII. 1933. Potanje: Fotoklub Polskej YMCA, Krakow.

LONDON. Royal Photographic Society prireduje međunarodnu izložbu u mjesecima septembru i oktobru 1933. Zadnji rok 11. VIII. 1933. Potanje: Royal Photographic Society, 35, Russel Square, London W C 1.

DRUŠTVENE VIJESTI

SVI FOTOKLUBOVI I FOTOSEKCIJE U DRŽAVI pozivaju se, da izvole u što kraćem roku javiti svoju punu adresu Fotoklubu Zagreb, Masarykova 11, mez.

FOTOKLUB ZAGREB. Raspored sastanaka za mjesec maj: 2. Bromouljeni patisak u naravnim bojama. Praktični dio (Hermann). — 5. Retuširanje negativa. — 9. Projekcija filmova od 16 mm. — 12. Noviteti tvornice Kodak. — 16. Projekcija diapozitiva tvornice Gevaert. — 19. Besplatni početnički tečaj za članove i nečlanove: Teorija kamere i snimanja. Iza toga odborska sjednica. — 20. Skupni posjet izložbe i kritika izloženih radova (18 sati). — 21. Fotoizlet početničkog tečaja i članstva. Praktična škola snimanja. Smjer i vrijeme polaska javit će se putem dnevnika i radia. — 23. Početnički tečaj: Razvijanje negativa (praktično). — 26. Početnički tečaj: Kopiranje (praktično). — 30. Početnički tečaj: Povećavanje (praktično). — Svi večernji sastanci počinju u 20.45. — Tajništvo.

FOTOSEKCIJA H. P. D. SREDIŠNJICA ZAGREB. Prema prijašnjim obavjestima upozoruju se svi članovi Fotosekcije H. P. D., da prisustvuju glavnom godišnjem sastanku Fotosekcije H. P. D., koji će se održati dne 2. V. 1933 u 8.30 sati u društvenim prostorijama, Samostanska 2a, mezanin. — Tajništvo.

KONAC REDAKCIJSKOG DIJELA

IZ INDUSTRIJE

»R—BIOTAR 1 : 0.85«. U fabrici Carl Zeiss, Jena, konstruiran je objektiv naročite jačine svijetla, koji je osobito prikladan za röntgen kinematografiju, kod koje je poželjna upotreba velikih brzina za kontroliranje i najmanjih promjena u čovječjem ili životinjskom organizmu. Pored stalnog porasta osjetljivosti negativnog materijala, doprinjelo je tom cilju i pojačanje jakosti fotografskih objektiva. Zeissov »R—Biotar« pruža svojim neobično jakim otvorom od 1 : 0.85 na raspolaganje jačinu svijetla, koja je skoro tri puta jača od dosada najjačih Biotara 1 : 1.4 i time znatno proširio mogućnost snimanja. »R—Biotar«, za čiji otvor od 1 : 0.85 Zeiss potpuno jamči, bio je već s velikim uspjehom upotrebljavan za röntgen kinematografske preglede pulzirajućih organa u nutrini živih organizma.. Carl Zeiss izraduje ovaj objektiv s pet leća za pojedine specijalne svrhe po želji.

PRODAJE SE povoljno Leica Mod. I sa Hektor 1:2.5, mjerilo za daljinu, kasete i 2 Correx doze, tašku itd. Pobliže iz usluge kod uprave lista.

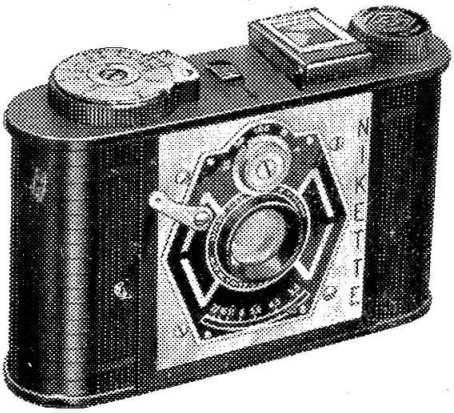

»**NIKETTE**« zove se mala kamera za format 3×4 cm, koja je tako malena, da se može staviti u džep prsluka. Gradena je iz novog i pouzdanog materijala »Bakelit«, pa je zato i vrlo lahka. Optika je 1:3,5 ili 1:2,7. Brzina zapora ide do 1/300". Upotrebljava se normalni film veličine 4×6,5 na kojem se pravi 16 snimaka. Namještanje objektiva može uslijediti kod zatvorene kamere. Mijeh je od kože. Osobito je praktično namještanje na dvije točke. Kod zaslona 5,6 i udešenja na 10 m oštrina siže od 5,5 m do neizmjerno. Kod zaslona 11 oštrina siže već od 3,8 m do neizmjerno. Cijena te kamere tako je malena, da se isplati zatražiti prospekt od tvornice C. F. G. Fischer, G. m. b. H., Berlin—Lichterfelde, Marthastrasse 7.

ERNST LEITZ, WETZLAR. Leica sa zaporom na razrez s brzinom od 1 do 1/500 sekunde. Već se dulje vrijeme množe želje Leica prijatelja, da se udesi naprava, koja bi i kod zapora na razrez dopuštala, kao i kod Compura, male brzine. Ovaj nipošto jednostavan problem konačno je sada riješen. Pored Standard-Leice i Leice II., konstruirana je Leica II., koja odgovara i onim gore spomenutim željama Leica prijatelja. Po svojoj vanjštini i razmjeru odgovara novi model posve modelu Leica II., samo se u tome razlikuje, da ima dugme za udešavanje brzine od 1, ½, ¼, 1/16 sekunde postrance od objektiva. Baratanje Leicom ostalo je posve jednako. Standard-Leica i Leica II. mogu se i naknadno pregraditi u novi model.

Vi ne trebate da kupite fotografski aparat

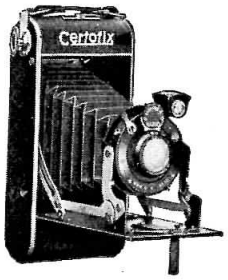

prije, nego što ste vidjeli cijene fotografskih aparata i potrepština u

FOTO CORSO

ZAGREB, ILICA 25

Zamislite samo:

Sada možete da snimite 16 snimaka 4½×6 na svakom smotanom filmu 6×9, dobijete dakle za skoro istu cijenu 16 snimaka 4½×6 cm, umjesto dosadanjih 8 snimaka 4½×6 cm.

Box Tengor i Ikonta 4½×6 cm

su nove kamere za ovaj novi, divni Zeiss Ikon-format. Ove kamere možete da si svaki dan pogledate u svim dobrim fototrgovinama. Zatražite bogato ilustrovane prospekte od Zeiss Ikon zastupstva:

M. PAVLOVIĆ, BEOGRAD. 720
Milorada Draškovića ulica broj 9

MJESEČNI KODAK NATJEČAJ 1933

Odlučili smo, da u svrhu unapredenja domaće fotoamaterske umjetnosti raspisujemo putem našeg domaćeg obljubljenog lista

„FOTO REVIJA“

svaki mjesec po jedan nagradni natječaj.

Nagrade se sastoje iz 11 nagrada u Kodak-robi i to:
Po jedna od **Din 300.—, Din 200.—** i **Din 100.—**, te 8 nagrada po **D 50.**

Počimamo ovime sa objelodanjenjem uvjeta natječaja za

MJESEC MAJ

1. **SUDJELOVATI** može svaki amater sa bilo kojom kamerom i bilo kojim formatom. Broj priposlanih slika za natječaj je neogranicen. Na pozadini slike treba napisati ime i adresu amatera, vrst objektiva, zaslon i osvjetljenje. K tome treba priložiti kontrolni kupon »Foto Revije« od mjeseca maja 1933. Snimka se mora snimati Kodak Verichrome smotanim, složenim ili Plan filmom.

2. **MOTIV** slike treba da je »Život grada i sela«.

3. **ZADNJI ROK** za priposlanje slika je 25. maj o. g. Kuverte sa oznakom »Natječaj Kodaka« šalju se na uredništvo lista »Foto Revija« Zagreb, Draškovićeva 58/II.

4. **ODLUKU** prepustili smo žiriju dvojice gospode uredništva »Foto Revije« i dvojice gospode od »Kodaka« d. s o. j. Zagreb. Slike će biti, u koliko zavrijede, objelodanjene u listu »Foto Revija«, a negativi p r v i h triju nagradenih slika prelaze besplatno u naše vlasništvo sa svim pravima objelodanjenja. Nenagradene slike vraćaju se samo, ako pošiljaoci prilože frankiranu povratnu kuvertu.

KODAK d. s o. j.
Zagreb

IZREZATI

KONTROLNI KUPON
KODAK NATJEČAJA
U FOTO REVIJI ZA MJESEC MAJ

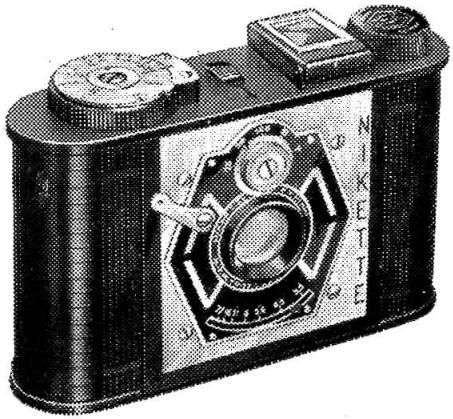

„ . . . **daleko premašila** moja očekivanja . . . " — **„odlične** rezultate . . . i od mnogo skupljih kamera **znatno bolja** . . . " — „ . . . Ja sam s „Nikettom" **osobito zadovoljan, naprosto oduševljen** . . . " Tako i slično sude stručnjaci i amateri u bezbrojnim, posve dobrovoljnim pismima o **KAMERI ZA SMOTANI FILM „Nikette" 3×4 s Ideal-anastigmatom „Luxar" F : 3,5.** Uzorke za unapred poslanih RM. 27·— franko. Ona je posvema plosnata, bez izbočina široka kao palac, laka poput pera, a ipak nerazlomljiva.

C. F. G. FISCHER, G. m. b. H., Fibi-Fabrikate,
Berlin-Lichterfelde, Marthastrasse 7.

Fin
Odličan
Minimalne cijene
Apsolutno prvoklasan
to su odlike
„FOMA" materijala

FOTOCHEMA
HRADEC KRAL
Č. S. R.

Generalno zastupstvo:
KINOFOT
ZAGREB, JURIŠIĆEVA 3

NOVOST!

TEMPO GOLD 25° Sch

ORTO-FILM SA 3 SLOJA
NE MOŽE SE
PREVIŠE OSVIJETLITI!

KOLIKO SNIMAKA. TOLIKO DOBRIH SLIKA!

OSVJETLJENJE:
$^1/_{200}$, $^1/_{100}$, $^1/_{50}$, $^1/_{25}$, $^1/_{10}$, $^1/_{5}$, $^1/_{2}$, 1 SEKUNDA

REZULTAT UVIJEK ISTI

ZATRAŽITE GA KOD TVRTKE

GRIESBACH I KNAUS
ZAGREB - JURIŠIĆEVA 1

Konac slijepog snimanja!

Jhagee

Exakta

Kamera budućnosti!

Jhagee KAMERAWERK STEENBERGEN & Co

Prospekt besplatno!

DRESDEN
Striesen 558

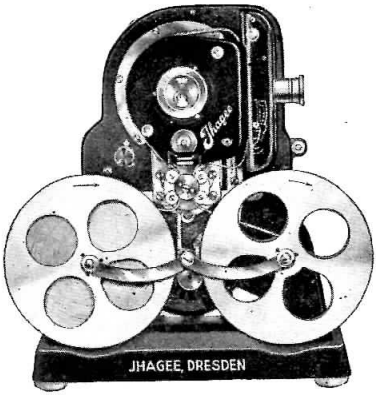

Bitne prednosti:

Mogućnost udešavanja za namotavanje, odmotavanje i mirovanje. — Automatsko pravljenje petlje. — Promjenljiva frekvencija slika. — Uzorno hlađenje. — Izvanredno jako svijetlo. — Posve bez titranja.

Cijena RM 600·—

Jhagee KAMERAWERK STEENBERGEN & Co

Prospekte na zahtjev!

DRESDEN
Striesen 558

Sada je ostvareno!

Filmovanje za 60% jeftinije, nego do sada!

Nema više skupog aparata,
nema više preskupog filma.

CINE KODAK 8

je idealno rješenje za svakoga.

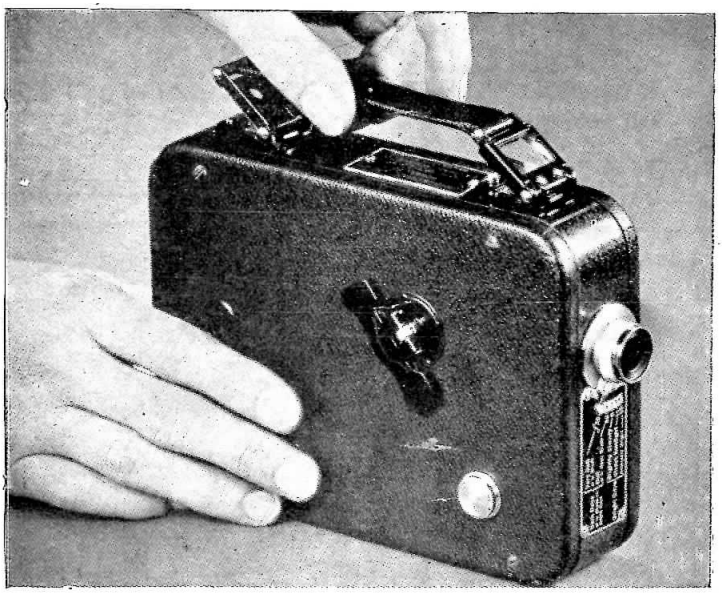

Mali i praktični oblik tako, da se može spremiti u svaki džep kaputa.

Vrlo štedljiv potrošak filma, jer daje 4 puta toliko scena, kao film od 16 mm, dakle 1 scena stoji jedva 6 dinara.

Zahtijevajte besplatne nove prospekte o aparatima Cine Kodak 8.

KODAK d. s o. j. ZAGREB

Praška ul. 2 Na veliko: Zvonimirova ul. 2

Odgovorni urednik : Franjo Ernst, Zagreb, Draškovićeva ul. 58
Tisak Jugoslovenske Štampe d. d. Zagreb, Masarykova ul. 28